

PAŁECZKI JELITOWE ENTEROBACTERIACEAE WYTWARZAJĄCE KARBAPENEMAZY (CPE)

(CPE – ang. Carbapenemase Producing Enterobacteriaceae)

W SZCZEGÓLNOŚCI *KLEBSIELLA PNEUMONIAE* NDM, KPC, OXA-48

INFORMACJA DLA PACJENTA

Co to jest CPE?

Pałeczki jelitowe są to bakterie, które bytują w przewodzie pokarmowym każdego człowieka. Karbapenemy są to antybiotyki, które stosowane są w leczeniu ciężkich zakażeń. Szczepy CPE oznaczają grupę pałeczek jelitowych, które nabyły oporność na większość antybiotyków, w tym na karbapenemy. Rozprzestrzenianie się szczepów CPE wynika m.in. z nadmiernego stosowania antybiotyków, zarówno w leczeniu szpitalnym, jak i w leczeniu prowadzonym przez lekarza rodzinnego.

Czy obecność szczepu CPE naraża pacjenta na zakażenie?

W zdecydowanej większości przypadków szczepy CPE bytują w przewodzie pokarmowym nie stanowiąc zagrożenia i nie powodując powstania objawów zakażenia – jest to tzw. nosicielstwo w przewodzie pokarmowym. W niektórych sytuacjach szczep CPE może spowodować zakażenie, np. gdy pacjent poddany jest chemioterapii przeciwnowotworowej, gdy ma założony cewnik do pęcherza moczowego lub gdy leczony jest w oddziale intensywnej terapii.

Jak dochodzi do nabycia szczepu CPE?

Bakteria może łatwo rozprzestrzeniać się w środowisku szpitalnym lub w domach opieki, najczęściej poprzez bezpośredni kontakt z innym chorym, który jest nosicielem szczepu CPE.

Kogo należy informować o wykrytym wcześniej nosicielstwie szczepu CPE?

W przypadku przyjęcia do szpitala lub powstania objawów zakażenia, należy poinformować lekarza leczącego o fakcie wcześniejszego stwierdzenia szczepu CPE. Na karcie informacyjnej wypisywanego pacjenta powinna być dokonana adnotacja o stwierdzeniu bakterii CPE.

Czy należy leczyć nosicielstwo szczepu CPE w przewodzie pokarmowym?

Nie należy leczyć nosicielstwa szczepu CPE w przewodzie pokarmowym. Konieczność leczenia występuje, gdy powstają objawy zakażenia wywołane przez tę bakterię, do których należą m.in. zakażenie dróg moczowych, zakażenie rany chirurgicznej. Szczepy CPE nie powodują biegunki i innych dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego.

Jakie działania są podejmowane w szpitalu wobec pacjentów będących nosicielami lub zakażonych szczepem CPE?

W każdym szpitalu pacjent ze szczepem CPE musi być poddany izolacji na osobnej sali lub z innymi pacjentami, u których stwierdzana jest ta sama bakteria. Pacjent ze szczepem CPE może być odwiedzany przez członków rodziny i znajomych, pod warunkiem przestrzegania zasad mycia i/lub dezynfekcji rąk przed kontaktem z odwiedzanym i bezwzględnie przed wyjściem z sali. Po wyjściu z sali izolacyjnej osoby odwiedzające powinny opuścić oddział; nie można wchodzić na inne sale chorych.

Czy należy podejmować dodatkowe środki ostrożności w warunkach domowych?

W warunkach domowych należy przestrzegać prowadzenia częstego mycia rąk. Istotną rolę odgrywa należyta higiena osobista, przestrzeganie zasady rozdziału ręczników domowników oraz częste mycie toalety.

Nie są zalecane inne środki ostrożności, jak również ograniczanie kontaktu z domownikami.

Nie jest konieczne ograniczanie przebywania w miejscach publicznych oraz w miejscu pracy.

Czy można pozbyć się bakterii CPE?

Nosicielstwo w przewodzie pokarmowym może utrzymywać się przez miesiące. Większość pacjentów pozbywa się nosicielstwa w okresie do 6 miesięcy. Pozbycie się bakterii CPE powinno zostać potwierdzone w co najmniej dwóch badaniach wymazu z odbytu i jednym badaniu genetycznym lub trzech posiewach wykonanych w odstępie co najmniej 48 godz. Pobranie materiału musi być wykonane przez personel medyczny lub laboratoryjny.

Czy fakt kolonizacji pacjenta szczepem CPE może skutkować ograniczeniami w dostępie do placówek ochrony zdrowia?

Absolutnie nie, niedopuszczalne jest, aby szpital, dom opieki odmawiał lub opóźniał wykonanie świadczeń zdrowotnych lub opiekuńczych ze względu na obecność szczepu CPE. Każdy szpital powinien dysponować salą izolacyjną umożliwiającą bezpieczny pobyt pacjenta skolonizowanego lub zakażonego szczepem CPE.

Co należy zrobić w sytuacjach przeprowadzania badań w placówkach ochrony zdrowia?

W czasie wizyty w placówkach ochrony zdrowia w celu przeprowadzenia badania (np. badania krwi, USG, tomografia, itp.) należy skrupulatnie przestrzegać higieny rąk (mycie i/lub dezynfekcja).

W przypadku pobierania krwi nie jest konieczne podejmowanie innych działań niż zwrócenie uwagi, czy personel medyczny przestrzega zasad higieny rąk.

W przypadku wykonywania badań obrazowych, takich jak tomografia komputerowa, należy poprosić o wykonanie dezynfekcji powierzchni aparatu po przeprowadzeniu badania.

Jak sprawdzić ustąpienie nosicielstwa szczepu CPE?

Badania na ustąpienie nosicielstwa szczepu CPE można przeprowadzić nie wcześniej niż 1 miesiąc po ostatnim badaniu, w którym wykryto szczep CPE. Lista laboratoriów znajduje się na stronach internetowych:

- WSSE w Warszawie: www.wsse.waw.pl
- PSSE w m.st. Warszawie: www.pssewarszawa.pis.gov.pl
- Narodowego Programu Ochrony Antybiotyków: www.antybiotyki.edu.pl.